

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Již tři měsíce po volbách se vládní koalice otrásá v základech

Již tři měsíce po volbách dostala vládní koalice v České republice do krizové situace. Sněmovna odmítla vládní balík daňových změn kvůli unionistce Haně Marvanové, která jako jediný koaliční zákonodárce hlasovala proti. Premiér Vladimír Špidla (ČSSD) mluví o porušení koaličních dohod, vicepremiér Cyril Svoboda (KDU-ČSL) dokonce o rekonstrukci vlády. Potvrdily by se tak teorie politologů, kteří současné koalici ČSSD, KDU-ČSL a Unie svobody-DEU, která má ve sněmovně většinu jediného hlasu, předpovídali krátkou dobu života.

Již tři měsíce po volbách dostala vládní koalice v České republice do krizové situace. Sněmovna odmítla vládní balík daňových změn kvůli unionistce Haně Marvanové, která jako jediný koaliční zákonodárce hlasovala proti. Premiér Vladimír Špidla (ČSSD) mluví o porušení koaličních dohod, vicepremiér Cyril Svoboda (KDU-ČSL) dokonce o rekonstrukci vlády. Potvrdily by se tak teorie politologů, kteří současné koalici ČSSD, KDU-ČSL a Unie svobody-DEU, která má ve sněmovně většinu jediného hlasu, předpovídali krátkou dobu života.

Už před červnovými volbami do Poslanecké sněmovny dávali představitelé jednotlivých stran najevo, že vláda sociální demokracie a tehdejší Koalice (KDU-ČSL a Unie svobody-DEU) má velké šance vystřídat menšinovou vládu ČSSD, která byla po čtyři roky u moci především díky opoziční smlouvě s ODS. Výsledky voleb však tuto možnost výrazně zkomplikovaly - Koalice totiž ve volbách neuspěla a získala celkem pouze 21 mandátů.

Ztráty utrpěli především unionisté, jejichž poslanecký klub má nejmenší možný počet deseti členů, a to včetně dvou nezávislých - Táni Fischerové a Svatopluka Karáska. Díky preferenčním hlasům se ze společné kandidátky Koalice dostalo do sněmovny více lidovců a bez mandátu zůstali i někteří vysocí představitelé unie.

I přes křehkou většinu ve dvousetčlenné sněmovně předseda vítězné sociální demokracie Vladimír Špidla dostal svým předvolebním slibům a nabídl stranám Koalice jednání o společné vládě. Již při jednání o vládním programovém prohlášení se ukázalo, že především Unie svobody-DEU bude muset ze svých proklamovaných zásad výrazně ustoupit. ČSSD využila své převahy a do vládního programu promítla většinu stranických priorit.

V průběhu koaličních jednání rezignovala Marvanová na funkci předsedkyně unionistů a vedení strany dočasně převzal první místopředseda Ivan Pilip. Marvanová měla výhrady především k rozpočtovému programu vznikajícího kabinetu. Vzhledem k tomu, že

je zároveň i poslankyní, její postoj již předem znejistil stabilitu budoucí vlády. V má ČSSD 11 křesel a KDU-ČSL a Unie svobody-DEU po třech.

Již při hlasování o novém vedení sněmovny se ukázalo, že vládní koalice není zcela jednotná. Předsedou sněmovny byl Lubomír Zaorálek (ČSSD) zvolen až ve druhém kole, když jeho protikandidátem byl Václav Klaus (ODS). Také při volbě místopředsedů se projevíly neshody a pro značnou část ČSSD kontroverzní Hana Marvanová byla zvolena až napočtvrté. Přes všechny výhrady však Marvanová vládu při hlasování o důvěře podpořila, stejně jako všichni ostatní koaliční poslanci.

Averze některých poslanců ČSSD vůči Marvanové tím ale neskončila, což se ukázalo při volbě šéfa mediální komise. Tím měl být podle koaličních dohod představitel Unie svobody-DEU a jediným zástupcem unie v komisi je právě Marvanová. Ta však jako jediná z vládních poslanců hlasovala s opozicí pro zřízení parlamentní vyšetřovací komise, která měla objasnit možnou korupci při zadávání veřejných zakázek na ministerstvu zahraničí. Komise sice nakonec nevznikla, ale při volbě předsedy mediální komise Marvanová neuspěla. Ona sama to označila za porušení koaličních dohod a vzdala se další kandidatury.

Marvanová není se svým názorem ve straně osamocena.

Nespokojenost některých členů Unie svobody-DEU s politikou vlády se projevovala i v dalším období a jedním z důsledků je i nedávný vznik pravicové platformy v unii. Kritika vstupu do vládní koalice se ozývá především z Prahy, kde má unie tradičně nejsilnější pozici.